

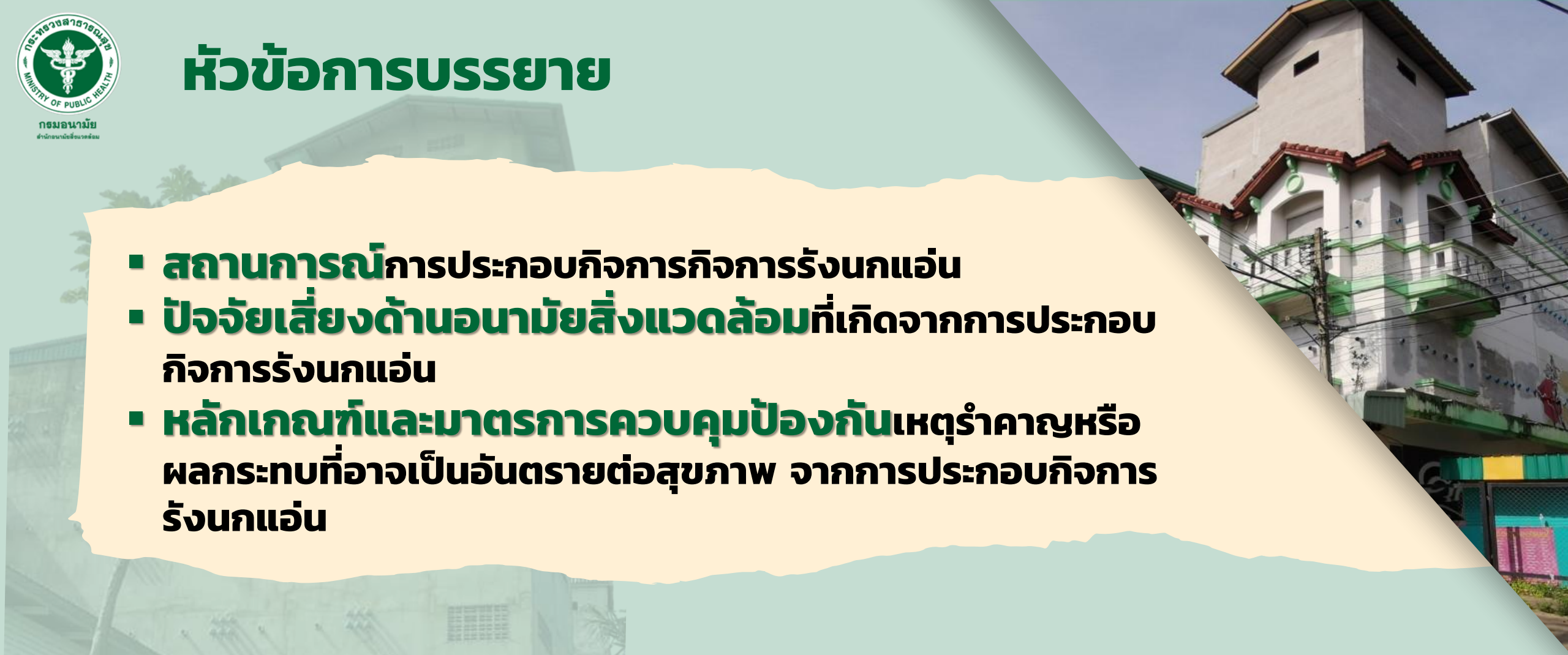
กรมอนามัย
สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมป้องกัน
เหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จากสถานประกอบกิจการรังนกแอ่น และการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย
กลุ่มกิจการ เหตุรำคาญ และมลพิษ

กรมอนามัย

หัวข้อการบรรยาย

- **สถานการณ์**การประกอบกิจการกิจการรังนกแอ่น
- **ปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม**ที่เกิดจากการประกอบกิจการรังนกแอ่น
- **หลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมป้องกัน**เหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จากการประกอบกิจการรังนกแอ่น

สถานการณ์การประกอบกิจการรังนกแอ่น

- **กิจการรังนกแอ่น โดยทั่วไปมี 2 ประเภท <u>รังนกแอ่นบ้าน</u> กับ รังนกแอ่นถ้ำ**
- **ปัจจุบันมีอาคารรังนกแอ่นทั่วประเทศกว่า 17,800 แห่ง ใน 72 จังหวัด**
  (ข้อมูลปี 2562 จากกรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช)
- **สภาพปัญหาการประกอบกิจการรังนกแอ่น**
  – ปัจจุบันกรมอุทยานฯ ได้มีการออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดชนิดสัตว์ป่าคุ้มครองที่อนุญาตให้เก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังได้ พ.ศ. 2567 ซึ่งสามารถครอบครองรังนกแอ่นได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพก่อน
- **สถานการณ์ปัญหาผลกระทบต่อประชาชนจากกิจการรังนกแอ่น**
  – มีการร้องเรียนปัญหาเหตุเดือดร้อนรำคาญจากประชาชนในหลายพื้นที่ **(เสียงดังรบกวน กลิ่น พาหะนำโรค)**
  – กรมอนามัย ได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนและการอุทธรณ์คำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตั้งแต่ปี 2565 – 2567 รวมจำนวน 15 เรื่อง **(เสียงดังรบกวน)**

กรมอนามัย

รูปแบบการประกอบกิจการรังนกแอ่น

สามารถจำแนกได้โดยทั่วไป 4 รูปแบบ คือ

1. บ้านนกที่มีการพักอาศัยร่วมด้วย (แบ่งเป็นพื้นที่อาศัยของนกและพื้นที่พักอาศัยของคนแยกจากกัน)
2. บ้านนกที่เป็นอาคารเก่าดัดแปลงเป็นบ้านนก (เพื่อให้นกมาอาศัย)
3. บ้านนกที่เป็นอาคารสร้างใหม่ (เพื่อให้นกมาอาศัยอยู่โดยเฉพาะ)
4. อื่นๆ (ที่ไม่เข้าทั้ง 3 แบบ)

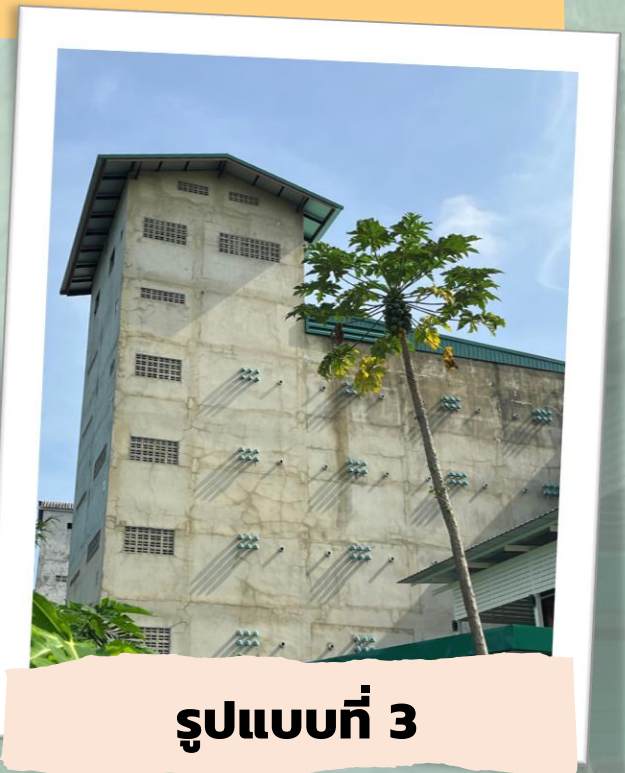

รูปแบบที่ 1

รูปแบบที่ 2

รูปแบบที่ 3

กระบวนการการประกอบกิจการรังนกแอ่น

ระยะเตรียมการ

ระยะดำเนินการ

โครงสร้างอาคาร	การวางระบบภายในอาคาร	เปิดดำเนินการเรียกนก	การเก็บเกี่ยว	การจำหน่าย (ลานประมูล)	การทำความสะอาด/ตัดแต่ง
- ดำเนินการก่อสร้างอาคาร หรือดัดแปลงอาคารให้เป็นที่อาศัยของนกแอ่นกินรัง - วางระบบภายในอาคาร เช่น การติดตั้งสายระบบไฟฟ้า ระบบเสียงเรียกนก (ลำโพง) การวางระบบน้ำ ระบบระบายน้ำ ระบบระบายอากาศ ระบบการทำความชื้นภายในอาคารรังนกแอ่นกินรัง เพื่อให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ของนก **(เลียนแบบสภาพแวดล้อมของถ้ำ)**	- เปิดระบบทำความชื้นภายในอาคาร - เปิดเสียงเรียกนก เพื่อให้นกเข้ามาอยู่อาศัย (โดยเสียงมีลักษณะหลากหลายรูปแบบ **การเปิดเสียงภายในอาคารเพื่อกล่อมนกภายในอาคาร และเปิดเสียงที่ปากทางเข้าอาคารเพื่อเรียกนกเข้ามาในอาคาร**) - ทำความสะอาดภายในอาคารบ้านนก โดยการเก็บมูลนก การเก็บซากนกที่ตาย น้ำซะล้างมูลนก เป็นต้น - การใช้สารกำจัดแมลงพาหะ เช่น ยาฆ่าตัวไรที่พื้นสาร เช็ดทำความสะอาดเชื้อราที่ไม้ เป็นต้น - เมื่อนกเข้ามาอยู่ในบ้านนกแล้วจะมีการสร้างรัง เมื่อรังครบกำหนดเก็บได้จะดำเนินการเก็บเกี่ยว	- ผู้ประกอบการนำมาจำหน่าย ณ ลานประมูลรังนก - เปิดการซื้อขายรังนกให้กับผู้ประกอบการเพื่อนำไปเข้าสู่กระบวนการทำความสะอาดและตัดแต่งรังนก - ทำความสะอาดและตัดแต่งรังนก	

หมายเหตุ: นกจะไปหากิน (บินออกจากบ้านนก) ในช่วงเช้าแล้วกลับมาช่วงเย็น โดยมีการเปิดเสียงเรียกนกทั้งภายในบ้านนก (เพื่อกล่อมนกตัวอ่อนและแม่ที่ฟักไข่) และภายนอกอาคาร (เพื่อเรียกนกให้เข้าบ้านนก) โดยในช่วงกลางวันจะมีนกตัวอ่อนและแม่พันธุ์อยู่ภายในอาคาร

กระบวนการการประกอบกิจการรังนกแอ่น (ต่อ)

การติดตั้งอุปกรณ์ภายในบ้านนก

การติดตั้งไม้ระแนงบนเพดานเพื่อให้นกมาเกาะทำรัง

การติดตั้งลำโพงเปิดเสียงนก
ภายในอาคารบ้านนก และบริเวณปากทางเข้าอาคารของนก

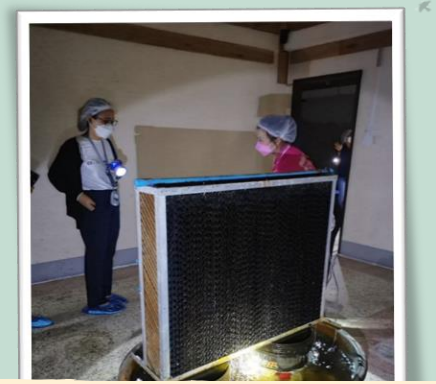
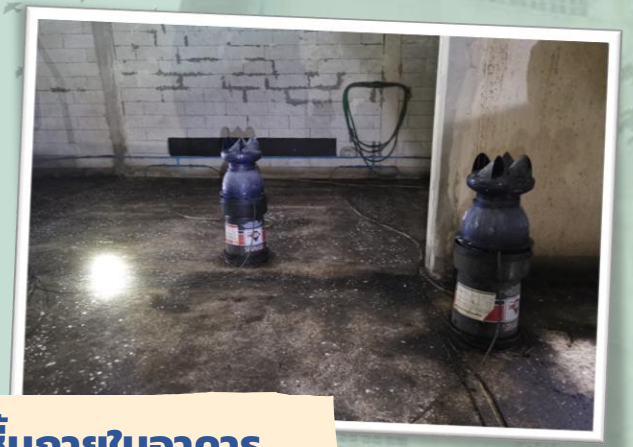
การติดตั้งบันไดภายในอาคารบ้านนก
เพื่อเข้าสู่อาคารบ้านนก

กรมอนามัย
สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

กระบวนการการประกอบกิจการรังนกแอ่น (ต่อ)

การทำความชื้น/การระบายอากาศภายในอาคารบ้านนก

การติดตั้งระบบน้ำ/ระบบทำความชื้นภายในอาคาร

ระบบระบายอากาศภายในอาคาร

กระบวนการการประกอบกิจการรังนกแอ่น (ต่อ)

สุขลักษณะภายในอาคารบ้านนก

สภาพภายในอาคารบ้านนก

กระบวนการการประกอบกิจการรังนกแอ่น (ต่อ)

ผลผลิตจากการประกอบกิจการ

ลักษณะการทำรังของนกแอ่น
ภายในอาคารบ้านนก

วิธีการเก็บรังนก

ลักษณะของรังนกแอ่น
ที่เก็บเกี่ยวแล้ว

กรมอนามัย
สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการประกอบกิจการรังนกแอ่น

เสียง จากกิจกรรมการเปิดเสียงเรียกนก ของสถานประกอบกิจการรังนกแอ่น ทั้งภายในอาคารบ้านนก และบริเวณปากทางเข้าอาคารของนก

กลิ่น จากมูลนกที่มีการสะสมหมักหมมภายในสถานประกอบกิจการรังนกแอ่น

ฝุ่นละออง ฝุ่นละอองขนาดเล็กภายในสถานประกอบกิจการรังนกแอ่นกินรัง ขนนกฟุ้งกระจาย

สัตว์และแมลงพาหะนำโรค เช่น ตัวไร แมลงปีกแข็งในมูลนก

มูลฝอย มูลนกและซากนกนางแอ่นที่ตาย ภาชนะบรรจุสารเคมี ฯลฯ

น้ำเสีย จากการล้างพื้น (มูลนก) ภายในสถานประกอบกิจการรังนกแอ่นกินรัง

ทัศนียภาพ อาคารบ้านนกบางแห่งทำเป็นอาคารสูงทำให้บดบังทัศนียภาพ เกิดความไม่สวยงาม

กระบวนการการประกอบกิจการการทำความสะอาดและตัดแต่งรังนก

กระบวนการในการทำความสะอาดและตัดแต่งรังนกแอ่น และปัจจัยเสี่ยงด้าน อวล.

1. ห้องเก็บรังนกดิบ — สัตว์แมลงพาหะนำโรค

2. คัดแยกคุณภาพรังนก

3. ชั่งน้ำหนักรังนก — สัตว์แมลงพาหะนำโรค + ฝุ่นละออง

4. เป่าลมกำจัดสิ่งสกปรก — ฝุ่นละออง

5. ฉีดพรมน้ำเพื่อเตรียมสภาพรัง — น้ำเสีย

6. กำจัดขนนกจากรังนก — แสง + น้ำเสีย + มูลฝอย

7. ตรวจคุณภาพการกำจัดขน — แสง

8. ขึ้นรูปรังนก

9. เป่าแห้ง — ฝุ่นละออง

10. ฆ่าเชื้อด้วยแสง UV

11. คัดและจำแนกคุณภาพรัง

12. บรรจุหีบห่อ — มูลฝอย

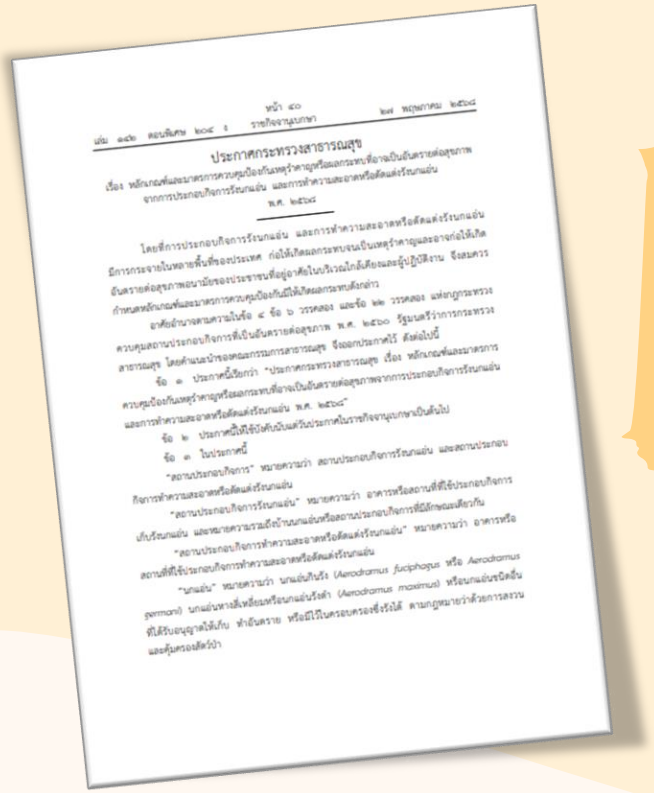

13. เก็บรักษาผลิตภัณฑ์ในตู้ควบคุมอุณหภูมิ

กรมอนามัย
สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์และมาตรการควบคุม ป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบ ที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จากการประกอบกิจการรังนกแอ่น และการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่การประกอบกิจการรังนกแอ่น และการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น มีการกระจายในหลายพื้นที่ของประเทศ ก่อให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญและอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงและผู้ปฏิบัติงาน จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมป้องกันมิให้เกิดผลกระทบดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ข้อ ๖ วรรคสอง และข้อ ๒๒ วรรคสอง แห่งกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพจากการประกอบกิจการรังนกแอ่นและการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น พ.ศ. ๒๕๖๘"

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

"สถานประกอบกิจการ" หมายความว่า สถานประกอบกิจการรังนกแอ่น และสถานประกอบกิจการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น

"สถานประกอบกิจการรังนกแอ่น" หมายความว่า อาคารหรือสถานที่ที่ใช้ประกอบกิจการบ่เรังนกแอ่น และหมายความรวมถึงบ้านนกแอ่นหรือสถานประกอบกิจการที่มีลักษณะคล้ายกัน

"สถานประกอบกิจการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น" หมายความว่า อาคารหรือสถานที่ที่ใช้ประกอบกิจการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น

"นกแอ่น" หมายความว่า นกแอ่นกินรัง (Aerodramus fuciphagus หรือ Aerodramus germani) นกแอ่นหางสั้นเหลี่ยมหรือนกแอ่นรังดำ (Aerodramus maximus) หรือนกแอ่นชนิดอื่นที่ได้รับอนุญาตให้เก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมป้องกันเหตุรำคาญ หรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จากการประกอบกิจการรังนกแอ่น และการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น พ.ศ. 2568

กรมอนามัย
สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

โครงสร้างของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จากการประกอบกิจการรังนกแอ่นและการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น พ.ศ. 2568

- บทนิยาม
- หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้งและสุขลักษณะอาคาร
- หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์
- หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการมลพิษ ของเสียและการป้องกันเหตุรำคาญ
- หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสุขาภิบาล
- หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จากการประกอบกิจการรังนกแอ่น และการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น พ.ศ. 2568

บทนิยาม

"สถานประกอบกิจการ" หมายความว่า สถานประกอบกิจการรังนกแอ่น และสถานประกอบกิจการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น

"สถานประกอบกิจการรังนกแอ่น" หมายความว่า อาคารหรือสถานที่ที่ใช้ประกอบกิจการเก็บรังนกแอ่น และหมายความรวมถึงบ้านนกแอ่นหรือสถานประกอบกิจการที่มีลักษณะเดียวกัน

"สถานประกอบกิจการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น" หมายความว่า อาคารหรือสถานที่ที่ใช้ประกอบกิจการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น

"นกแอ่น" หมายความว่า นกแอ่นกินรัง (*Aerodramus fuciphagus* หรือ *Aerodramus germani*) นกแอ่นหางสี่เหลี่ยมหรือนกแอ่นรังดำ (*Aerodramus maximus*) หรือนกแอ่นชนิดอื่นที่ได้รับอนุญาตให้เก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จากการประกอบกิจการรังนกแอ่น และการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น พ.ศ. 2568

ผู้ใดฝ่าฝืน ?

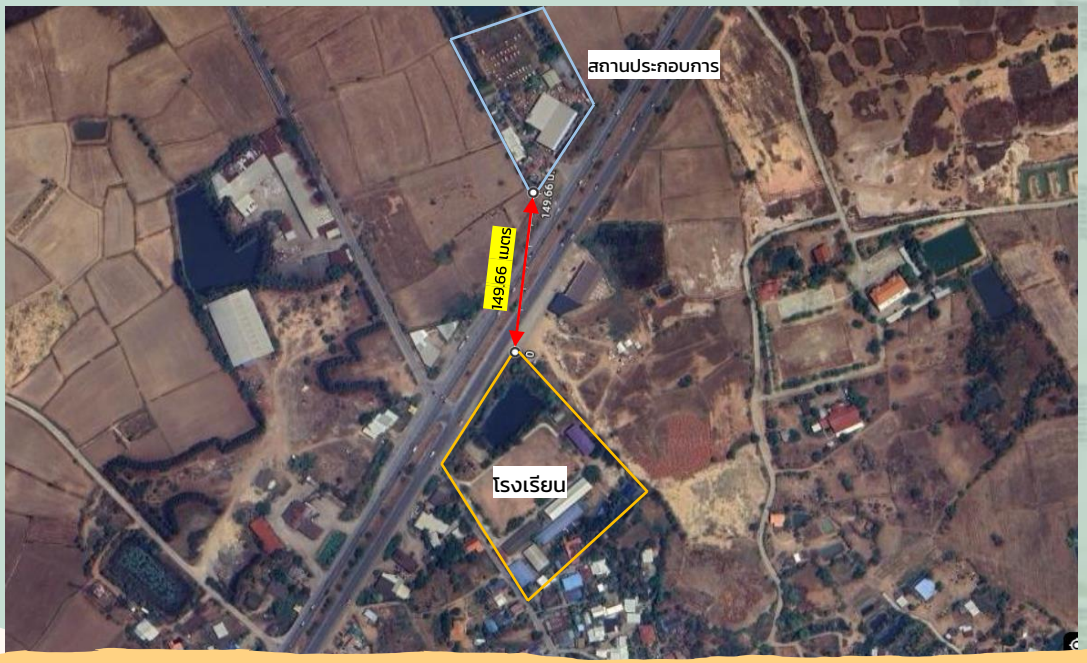
ข้อ 4 ผู้ดำเนินกิจการต้องควบคุมและป้องกัน มิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงและผู้ปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

- ข้อ 5 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้งและสุขลักษณะอาคาร
- ข้อ 6 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์
- ข้อ 7 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการมลพิษ ของเสีย และการป้องกันเหตุรำคาญ
- ข้อ 8 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสุขาภิบาล
- ข้อ 9 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้งและสุขลักษณะอาคาร

- สถานประกอบกิจการต้องเป็นอาคารที่มีความมั่นคง แข็งแรง และเหมาะสมที่จะประกอบกิจการได้ ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ข้อ 5.1)
- แนวแขตที่ดินของสถานประกอบกิจการรังนกแอ่น ตั้งอยู่ห่างจากแนวเขตที่ดินของศาสนสถาน โรงพยาบาล สถานศึกษา สถานเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยพักฟื้นหรือผู้พิการ ไม่น้อยกว่า 100 เมตร (ข้อ 5.2)

การวัดระยะห่าง
วัดระยะจากแนวเขตสถานประกอบการถึงแนวเขตสถานที่กลุ่มอ่อนไหวที่กำหนด

กรมอนามัย

สถานประกอบกิจการที่มีการดำเนินกิจการมาก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ให้สถานประกอบกิจการไม่ต้องปฏิบัติตามข้อ (5.2) [แนวแขตที่ดินของสถานประกอบกิจการรังนกแอ่น ตั้งอยู่ห่างจากแนวเขตที่ดินของ ศาสนสถาน โรงพยาบาล สถานศึกษา สถานเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยพักฟื้น หรือผู้พิการ ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยเมตร] แต่ต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงอย่างมีประสิทธิภาพ

กรมอนามัย

1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้งและสุขลักษณะอาคาร (ต่อ)

- มีการแบ่งพื้นที่ดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นสัดส่วนและเหมาะสม เช่น พื้นที่สำหรับนกเข้าอยู่อาศัย พื้นที่เก็บอุปกรณ์ พื้นที่สำหรับการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนก พื้นที่สำหรับพักอาศัย (ข้อ 5.3)
- จัดให้มีระบบระบายอากาศภายในอาคารที่เหมาะสม โดยการระบายอากาศด้วยวิธีธรรมชาติหรือวิธีกลก็ได้ ทั้งนี้ การระบายอากาศทั้งโดยวิธีกล ต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนจนเป็นเหตุรำคาญต่อประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง (ข้อ 5.4)

การระบายอากาศ
วิธีธรรมชาติ

การระบายอากาศ
วิธีกล

ตัวอย่างรูปแบบการจัดทำระบบระบายอากาศของกิจการรังนกแอ่น

2. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์

- เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ รวมถึงสวิตช์และสายไฟต่าง ๆ ต้องติดตั้งหรือจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัย และต้องได้รับการทำความสะอาดและบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี (ข้อ 6)

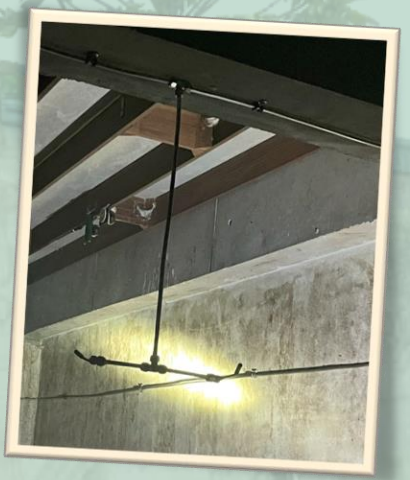
อุปกรณ์ระบบน้ำ

อุปกรณ์ระบบไฟฟ้า

อุปกรณ์ระบระบายอากาศ

กรมอนามัย

3. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการมลพิษ ของเสีย และการป้องกันเหตุรำคาญ

- จัดให้มีมาตรการป้องกันและควบคุม**มลพิษทางเสียง**ที่เกิดจากการดำเนินกิจการมิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยในกรณีที่มีการติดตั้งเครื่องขยายเสียงเพื่อเปิดเสียงบันทึกเรียกนก **ต้องควบคุมระดับเสียงเฉลี่ยไม่เกิน 90 เดซิเบลเอ ณ บริเวณภายในสถานประกอบกิจการที่คาดว่ามีระดับเสียงดังสูงที่สุด**
  - ทั้งนี้ การกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมมลพิษทางเสียงอื่นใดเพิ่มเติม เช่น การกำหนดช่วงเวลาในการเปิด-ปิดเครื่องขยายเสียง การจัดให้มีเครื่องมือในการตรวจวัดระดับเสียงเพื่อการเฝ้าระวังให้เป็นไปตามที่ราชการส่วนถิ่นกำหนด
  - มาตรการป้องกันและควบคุมมลพิษทางเสียง **ต้องสามารถป้องกันมิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนที่พักอาศัยในบริเวณใกล้เคียง** โดยต้องควบคุมมิให้ระดับเสียงในสิ่งแวดล้อมทั่วไปเกินค่ามาตรฐานตามที่กำหมายว่าด้วยการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

การติดตั้งลำโพงเพื่อเปิดเสียงเรียกนกนอกอาคาร

การติดตั้งลำโพงเพื่อเปิดเสียงนกภายในอาคาร

กรมอนามัย

3. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการมลพิษ ของเสีย และการป้องกันเหตุรำคาญ (ต่อ)

- จัดให้มีมาตรการป้องกันและควบคุม**มลพิษทางอากาศ**ที่เกิดจากการดำเนินกิจการ เช่น ฝุ่นละออง กลิ่น มิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- มีการจัดการ**น้ำเสีย**ที่เกิดจากการดำเนินกิจการให้ได้มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

หากสถานประกอบกิจการไม่อยู่บังคับตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ดำเนินกิจการต้องจัดให้มีมาตรการจัดการน้ำเสียเบื้องต้น เช่น บ่อเกรอะ บ่อซึม ที่มีขนาดเพียงพอต่อปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นก่อนระบายออกสู่ภายนอก

สภาพพื้นที่มีมูลนกเยอะและ
พื้นที่มีกาทำความสะอาดเป็นประจำ

การจัดทำรางระบายน้ำ

สถานประกอบการ
ที่มีการจัดทำบ่อเกรอะ บ่อซึม

3. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการมลพิษ ของเสียง และการป้องกันเหตุรำคาญ (ต่อ)

- **มีการจัดการมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ**

(ก) จัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่เพียงพอและถูกหลักสุขาภิบาลคัดแยกมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เช่น ภาชนะบรรจุสารเคมี ถ่านไฟฉายและแบตเตอรี่ และนำไปกำจัดด้วยวิธีการที่ถูกสุขลักษณะตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(ข) การจัดการมูลนกแอ่น ให้มีการเก็บรวบรวมมูลนกอย่างสม่ำเสมอและนำไปจัดการด้วยวิธีการที่ถูกสุขลักษณะ ทั้งนี้ ต้องสามารถป้องกันกลิ่นรบกวน และมิให้เป็นแหล่งเพาะพันธ์สัตว์และแมลงพาหะนำโรคได้

(ค) การจัดการซากนกแอ่นต้องใช้วิธีที่ถูกสุขลักษณะ ไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงพาหะนำโรค และต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนจนเป็นเหตุรำคาญต่อประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

การนำมูลนกไปทำปุ๋ย

บ่อกำจัดซากนก/มูลนก

4. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสุขาภิบาล

- ความคุมดูแลมิให้มี**น้ำท่วมขัง**บริเวณสถานประกอบกิจการ และจัดให้มี**การระบายน้ำเสีย**ด้วยวิธีที่เหมาะสม

- จัดให้มี**ห้องน้ำและห้องส้วม** ตามแบบและจำนวนที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการดูแลความสะอาดให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะ

- สถานประกอบกิจการต้องมีการควบคุมป้องกัน**สัตว์และแมลงพาหะนำโรค** เช่น หนู แมลงวัน แมลงสาบ ไรนก ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์การป้องกันและกำจัดแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคในสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพโดยอนุโลม

- ดูแลทำ**ความสะอาดภายใน**อาคารสถานประกอบกิจการและบริเวณโดยรอบ รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพดีและถูกสุขลักษณะ

5. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

- จัดให้มีที่**ล้างมือ ล้างหน้า หรือสถานที่ชำระล้างกาย**ตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสะดวกต่อการชำระล้างหรือทำความสะอาดร่างกายจากการสัมผัสกับสิ่งสกปรก
- อาคารสถานประกอบกิจการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่นต้องจัดให้มี**ความเข้มของแสงสว่าง**ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

กิจกรรมภายในสถานประกอบกิจการทำความสะอาดหรือตัดแต่งรังนกแอ่น

- จัดให้มี**อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล**ให้เพียงพอและเหมาะสม ตามลักษณะความเสี่ยงของงาน เช่น หน้ากากป้องกัน ถุงมือ รองเท้าบูท ทั้งนี้ ต้องมีมาตรการควบคุมให้ผู้ปฏิบัติงานสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลตลอดเวลาการทำงาน ตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมการทำงาน

กรมอนามัย

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

Thank You

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

กลุ่มกิจการ เหตุรำคาญ และมลพิษ

02 590 4263 , 02 590 4259